

ODGOJ U NOVOM SVIJETU

Dr. Norbert Laupert

/Predavanja održane 9. oktobra 1952. na XXI. Kongresu Evropske Federacije T.D. u Montecatini/

Danas moramo govoriti o općoj temi ovog Kongresa. "OSLOBODJENJE EGO-a SAKRIVENOG U ČOVJEKU", sa gledišta jednog odgojitelja.

Konačni cilj evolucije za čovječanstvo sastoji se u potpunom otkriću unutarnjeg Ego-a, duge putovanja kroz ponovna rođenja vodi svaku dušu ovom konačnom oslobođenju. Svake inkarnacija na zemlji predstavlja jedan korak na ovom velikom putu prema savršenstvu. Paradi toga cilj je odgoja da se svakoj duši pomogne, da stupi na pravi put, i da iskoristi svoje sposobnosti na najbolji mogući način.

Kako bi mogli napjeti?

U prvom redu moramo razumjeti činjenice koje se odnose na inkarnaciju. Tko je dijete koje se spušta na zemlju? One je dijete jedan Ego, jedna duhovna klica u evoluciji sa tri materijalne jezgre. Ove se zovu u Teozofskoj literaturi: mentalna jedinica

permanentni fizički atom

permanentni astralni atom

Anđjeli izgrađuju tjelesa djeteta, zemaljska majka i njegova sredina pribave materijal za rad Anđjela. Uzroci je točno određio sam Ego u prošlim životima, njegova nova sredina je rezultat onih uzroka.

Ego je stvorio svoju ekelinu¹ u sadašnjosti vrlo male može na nju djelovati. Dapače njegove dječje tijelo je skoro potpuno izvan utjecaja sredine, otkada je napustio majčine krile, Karmički element je onaj koji upravlja njegovim djelatnostima za vrijeme prvog razdoblja njegoveg novog života.

Koji je dakle cilj odgoja?

On je trestruk:

1. Odgajati tj. disciplinirati nova tjelesa.
2. Pomoći Egu, da dođe u kontakt sa onim tjelesima i da postigne kontrolu nad njima.
3. Pomoći Egu da raste duž vlastitog smjera.

Što znači disciplinirano tijelo?

Kad se dijete rodi, fizičke, astralne i mentalne tjelesa su više manje u klici. Tjelesa moraju rasti, evoluirati, uvježbati se da bi postali zdrave i sposobne oružje u rukama Ego-a, koji je njihov vlasnik. Kako smo spomenuli, sam Ego ne može mnogo učiniti u ovom smjeru za vrijeme prvog razdoblja života. U prvom redu roditelji se moraju brinuti za njegove fizičke tijelo, kako bi ono raslo zdrave i jako, da postane poslušna služitelj i da ga ne spriječavaju loše navike. Roditelji i odgojitelji su pozvani da se pobrinu za ispravan materijal, koji će služiti kao poticaj rastenju emocionalne prirode i iste tako moraju se starati za pedeset materijal za odgoj mozga i mentalnih svojstva.

Ove se treniranja nastavlja kroz čitavo vrijeme, od rođenja do prilikom dvadesete godina života.

Nije moguće strogo odijeliti vježbanje fizičkog od astralnog i mentalnog, jer za vrijeme budnog stanja u životu na zemlji čovjek je više ili manje jedna nerazdjeljiva jedinica onih principa, koji se mogu dijeliti samo pomoću naprednih okultnih moći. Jedine za vrijeme različitih razdoblja mladosti, insistira se više na jednom

nege sa drugim principu. Ove ćemo bolje razumjeti kada budemo razmatrali drugi cilj odgoja, tj. da se pomogne Egu da dođe u tjesnobi sa ovim tjelesima.

Ova se pomoć može pružiti na dva načina:

1. sa dobrim fizičkim treningom, kako je gore spomenuto, jer ovo otvara zaprijetu.

2. postepeno budjenje moći samoga Ege-a.

Potencije se može postići samo ako prikažemo djetetu ideale. Naši odgojni sistemi su mnogo učinili u posljednjih pedeset godina, jer su otkrili, da je dijete jedna biće, kojemu se mora postupati individualno, i da se mora izbjegavati uporabi prisilnih sredstava, i u mnogim drugim smjerovima. Ali današnji je odgoj u školama, osobito za dječake od 11 do 13 godine, postao suhoparan i prezasićen, a napose u zemljama koje su stradale uslijed zlorabine velikih ideala primjećuje se izvjestan strah, koji se izražava protiv samih ideala. Ali mi možemo probuditi moći Ege-a jedine pomoću ideala.

Ego živi u svijetu ideala, i on se probudi u svojim krutim tjelesima samo kada osjeća nešto što je sredno sa njegovim vlastitim svijetom. Ako pružimo djetetu samo jednu mentalnu disciplinu, ako ga upućujemo samo u fizičke smerove, probuditi ćemo latentne moći u njegovoj ličnosti, u njegovom fizičkom, emocionalnom, mentalnom tijelu. To ne znači, da moramo dijete zaposliti samo apstraktnim idejama, možemo mu prikazati predmete manifestirane u fizičkim formama, ali akoprem manifestirani mora da budu ideali. Ovi ideali mogu biti na primjer:

a/ za fizičke tijelo ideal jednog čistog fizičkog tijela, snažnog i vedrog pripravnog da sluša i da pomaže ne samo, jer je takve tijelo ugodno i korisno, nego jer je lijepo, jer je jedan ideal, jer je volja Božja i radost Anđela.

b/ za emocionalno tijelo; ideal jednog sretnog i nježnog srca punog simpatije.

c/ za mentalno tijelo: ideal o manifestiranoj Istini u iskrenosti i ličnoj točnosti, u želji da upozna Božje Zakone, da uzme magne ispravno živjeti i bolje pomagati čovječanstvo.

Da vidimo dakle kako se ove može ostvariti za vrijeme raznih razdoblja rasta djeteta. Doba koje označujemo naravski razumijeva se samo približno, one se razlikuje prema podneblju i rasari.

1. za vrijeme prvog razdoblja do 7. godine života, dijete moralo bi živjeti najviše u majčinoj auri, ova aura vrlo povoljno djeluje na čitavo biće djeteta. I ovdje je skoro jedina prilika za Ego, a da djeluje u izvjesnoj mjeri na svoje djetinje tijelo, pomažu majčine ljubavi i njezine aure. Za vrijeme ovog prvog razdoblja jedini ideali koji se mogu postaviti pred dijete su oni, koji se odnose na fizički život - jer viša tjelesa nisu još razvijena. - ovi su ideali, čistoća, red, poslušnost, pripravnost da pomogne, ljubavnost, simpatija za živa bića, za svijet, a naročito prema životinjama i t. d. budući pomale njegove emocije.

2. U dobi od 7 godina fizičko tijelo bi moralo biti dobro uvježbano, moralo bi imati dobru praksu, korisne navike, tako da ne stvara veće poteškoće za izražaj duše, od onih koje su već izazvane karmičkim posljedicama. Fizička disciplina mora se naravski nastaviti do kasnijih godina, ali već sada bi trebale veći dio prepuštiti samom djetetu. Ako je dijete dobro odgojeno u ovoj godini

znati se već paziti na sebe, ukoliko se odnosi na fizičko tijelo. Od sedam godina života unaprijed u doba škole može početi mentalni odgoj jedan osnovni odgoj, koji nije specijaliziran, nego da se mentalno tijelo malo po malo privikne na sredinu novog zemaljskog života. U ovim godinama mora se predati veliku važnost osjećajnosti. Ovdje moramo ispitati Ego-a: šta se događa onom narječitom Ego-u? Koji ga ideal najviše zanima? Da li priroda, umjetnost, juridički život, ili jedan pobožni sveti život? A kada smo ga otkrili predstavimo onaj naročiti ideal djetetu, pomoću živote-pisa velikih duša koje su polazile onim naročitim smjerom, pružimo mu priliku da njeguje i razvija tekva čustva. I osobito postupajmo tako, da djete osjeća, kako odrasla osoba želi da mu pomogne. Stoga ne smijemo nikada siliti njegove osjećaje. Ponekad možda ćemo biti prisiljeni da činimo izvjestan pritisak odnosno njegovog fizičkog vladanja. Ali djete ne smije nikada osjećati da želimo utjecati na njegove čustva., jer inače on će se povući u sebe, udaljiti se od nas i smatrati nas neprijateljsima pred kojima mora kriti svoje osjećaje. Mi možemo voditi emocionalni život djeteta bez da ono primjeti, brineći se za ispravan materijal koji je potreban za njegov naročiti tip. Ali nećemo uspjeti ako ga prisilimo da sluša jedan muzički komad, kad ono želi slikati. Nije nipošto važno koje je vrsti ideala djete sklene, dovoljno je da prebudimo u njemu jedan bilo koji ideal, ne, nesmijsmo očekivati da onaj isti mora biti i naš ideal.

3. U dobi od 14 godina emocionalna priroda mladika mora biti već tako izradjena, da ga problemi fizičkog puberteta ne uznemiruju odviše. Ali ove može da se postigne samo u onom slučaju ako je u prijašnjem razdoblju postignut izvjestan uspjeh u disciplini emocija i u budjenju Egovih moći, da uzmagne kontrolirati svoje uzbuđenja. Prekasno je odgajati emocija u doba puberteta kad je već čitava priroda porasmečena. Potrebno je da se emocija već prije treniraju, ali sada od 14. godine, pak do po prilici 20. prvo mjesto mora zauzeti mentalni odgajanje mentalnih sposobnosti, ovdje moramo pomoći Egu, da uzme uzde u svoje ruke. Poradi toga moramo se istraživati i otkriti koji misaoni smjer je njemu najbliži, da li nauka, filozofija, povijest, da li je religija, /postoji jedan naučni aspekt religije osim emocionalnog/, da li praktični rad, tehnički rad jednog spretnog radnika, da li je u njemu želja da postane dobar otac, ili jedna dobra majka, ili vredna domaćica? U ovom odgoju još manje nego u emocionalnom, nesmijsmo biti nikakava pritiska. Mentalno tijelo mora se voditi tako, da razvija ispravno razlučivanje, ispravno prosuđivanje. Ove se ne može postići prisilnim putem, nego se mladiku pruži prilika da izrazi svoj suš, postavljajući mu potpunu slobodu u izboru i iskustvu rezultata.

Ove istraživanje, ovaj studij da se otkrije koji tip Ego mladika vodi nas trećoj točki, trećem cilju odgoja, da pomognemo Ego-u u njegovom rastezanju duž njegovog vlastitog smjera.

Ovo je naravski najteža zadaća za nastavnika i roditelja. Općenito mi sami ne znamo kako da se ispravno evoluiramo u smjeru našeg Ego-a i vrlo često moramo da nas Karma u tome pouči. Još je teže znati za drugoga. Dok ne postanemo Adepti, ne možemo biti nikada sigurni, prema tome nebi smjeli ni drugoga siliti da polazi jednim naročitim smjerom. Ali možemo pokušati, dapače moramo, ako hoćemo da budemo vrni odgojitelji i dobri roditelji.

Konstatirali smo na početku ovoga govora, da konačno cilj svakog Ego-a jest oslobodjenje nutarnjeg Boga. Ali to je ovaj Bog? Svakako nije onaj apsolutni, nepoznati. Može biti samo manifestirani Bog. Većim djelom u religijama je poznato, da se Bog manifestira na trostruki način: U knizi "Do nogu Učiteljevih" - ova je

trestruka manifestacija opisana kao "Volja, Mudrost i Ljubav". Nemogu se otresti misli, da su ovi izrazi u nekom smislu varavi. Ja držim da Ljubav nije jedan narečiti aspekt Boga, nego same bitnost Boga i same Biše Boga, što prežima sve. Ljubav nije kroz svakog od tri aspekta Onog Jednog na manifestiranog. Postoji jedan druga nomenklatura, koja nazivlje ova tri aspekta: "Volja, Mudrost i Djelatnost". Možda ćemo se više približiti pravom razumijevanju kada kažemo: "Volja, Ljubav, Mudrost - Ljubav, Djelatnost - Ljubav"; Ove bi makrokozmički značile:

Ljubav koja stvara, Djelatnost-Ljubav, treći aspekt.

Ljubav koja obuhvaća sve, pruža život i nadahnuje je Mudrost-Ljubav, drugi aspekt.

Ljubav koja oslobađa /Volja-Ljubav/ treći aspekt. Mikrokozmički bi značile u odnosu čovjeka:

Ljubav koja pomaže /Djelatnost-Ljubav/.

Ljubav koja razumije /Mudrost-Ljubav/.

Ljubav koja žrtvuje /Volja-Ljubav/.

Kako se Bog približava čovjeku kroz ova tri aspekta, tako su ova tri aspekta putevi kojima se čovjek može približiti Bogu, spejiti nutarnjeg Boga - sa vanjskim Bogom. Na jednom putu od ovih koraca Ege od djeteta, ako otrijeme taj put, biti ćemo sposobni da pomagamo Egu bolje hodati, ako ne uspijemo otkriti taj put, moramo biti vrlo oprezni da mu ne škodimo svojim savjetima. Kada primjenjujemo ova tri aspekta odgoja: vježbanje fizičkog tijela, pružanje pomoći Ege-u da dođe u kontakt sa svojim tjelesima, pomaganje da može rasti duž vlastitog smjera, moramo znati - a to vrlo važne -- da djeca većim djelom su u prirodi dobra.

Oni postanu jedne pitanje samo tada, kada su pogrješnim postupkom ugurani u opoziciju protiv odraslih ljudi, jer oni tada osjećaju, da ih mi ne razumijemo, jer vide, da naš život nije baš tako uzoran da bi nas mogli slijediti.

Netko je kazao da odgoj je jedan međusebni odnos.

Ovo je vrlo tačno. Odrastao čovjek se mora prilagoditi djetetu, a ne dijete njemu.

Uvijek onaj koji pomaže mora se približiti onoj osobi, kojoj želi pomoći, inače ova pomoć neće imati nikakvog uspjeha. Kako je kazao sv. Pavao Apostol: "Jer, ako premdam slobodan od svih, učinio sam da budem služitelj svima, da pređebijem čim veći broj. Sa onima koji su podvrgnuti zakonu, učinio sam se kao da sam jedan od onih koji su podvrgnuti zakonu, da pređebijem one, koji su podvrgnuti zakonu. Sa onima koji nemaju zakona, učinio sam se kao da nemam zakona, da pređebijem one koji su bez zakona. Učinio sam se slabim sa slabima, da pređebijem slabe. Učinio sam sebe sve svima, da spasim barem nekeje."

Ovo je prava psihologija, ova vrijedi za svakoga koji želi pomagati, i za svakoga odgojitelja. Ne možemo očekivati da dijete promijeni svoju prirodu i da se prilagodi našim metodama. Mi koji imamo - ili bi barem trebali imati kontrolu nad našim tjelesima - morali bi promijeniti u potpunom stvarnom smislu naš način života, ako želimo pomoći djeci, koja su povjerena našoj brizi.

Sve one što sam dosada kazao bili su opći principi i možda ćete pitati zašto se ne držim predmeta: "Odgoj u novom svijetu". Nastojati ću da objasnim, koje bi trebale biti karakteristike odgoja u novoj civilizaciji koju očekujemo?

1. Moramo ispravno razumjeti ova opća principe, koje sam pokušao opisati. Ovi principi su bez vremena. Možda se nisu mogli potpuno primijeniti u prvim razdobljima čovječanstva, ali sada su

mentalno sposobnosti ljudskih rasa razvijene. Stoga u budućoj civilizaciji moramo jasno razumjeti ove opće principe koji su temelj edgogjnih problema, da ne ponovimo greške koje su česte učinjene u prošlosti, kojima su postavljene mnoge zapreke na put inkarniranim dušama.

2. Moramo razumjeti, da je svijet već sada priprevan za jedinstvo. U edgeju se o tome mora voditi računa. U edgeju u novom svijetu mora se prikazati djetetu već od početka bitno jedinstvo šitavog stvaranja. Počevši promatrati mikrokozmički život u svim onim malim bićima koje dijete voli: cvijeće, životinje, dragu djecu, dijete uči poznavati jedinstvo u šitavoj prirodi. Ove se ga dovesti, da prizna je jedinstva svih bića, da univerzalnog bratstva čovječanstva. Krišnaži u jednom svom edgeveru na pitanje je rekao: "Mi nismo nacionalisti kad se probudimo, nego te postane nekak što smo pročitali jutarnje novine." Iste je tako sa djecom. Oni se slabo obaziru na razlike između rasa, staleža i položaja svojih drugova u igri, razlike ističu njihovi roditelji i ako te iste svoju djecu.

Prema tome ako roditelji i edgejitelji ne ističu ove razlike neće ni nova generacija praviti razlike između rasa, staleža vjera i boja. To je sada vrlo važne. Ako svijet mora postati jedinstvo, mi moramo pomoći djeci novega svijeta, da bi osjetili ove jedinstve kao nešto potpuno naravno, da bi u životu prijenajivali saradnju kao jednu potpuno prirodnu metodu - umjesto takmičenja i nametljivosti. Oni će točno tako učiniti, ako ih mi ne upućujemo na razlike i ne budimo u njima nezdrave ambicije.

3. Ali nije dovoljno samo osjećati jedinstvo, moramo isto dokazati djetetu, što nam nameće ove jedinstve. Jedinstvo nameće solidarnost, međjusebnu edgevernost. Iste tako edgevernost u zauzimanju mjesta u organskom skupu čovječanstva. Stoga edgej u novom svijetu mora da upućuje u služenje. U prošlosti jedan je Ego možda želio da se reinkarnira za vlastiti razvitak, nova civilizacije dakle mora voditi duše koje su zakasnile u napretku. U novej civilizaciji nitko ne može živjeti za sebe, svaku inkarniranu dušu mora se uputiti da na svojem mjestu iskoristi sve sposobnosti svojih tjelesa za služenje svijetu.

Pokušajmo sada resimirati naš predmet. Oslobodjemo Egoša sakrivenog u čovjeku, sa gledišta jednog edgejitelja.

Pružite djetetu mogućnost da dobro uvježba sveja tjelesa, jer ova su erudje kojima Ego koji se inkarnira, mora raditi, jedino posredstvom kojeg se Ego može izraziti.

Nadalje prikažite djetetu ideale koji ga mogu nadahnuti i probuditi u njemu meći Egoša, na taj način postići će prije kontrolu nad svojim tjelesima.

I još učinite, da u vama zasijsa sakriveni Bog, kako bi postepeno probudili sakrivenog Boga u djetetu, tako ćete otvoriti jednu uzvišenu božanstvenu vezu, koja će vas vezati uz dijete. Ovaj sakriveni Bog je uvijek priprevan, da se manifestira, ako ga ne odbijete vašim antispiritualnim stavom.

Da ponovimo u kratko o edgeju u Nava Daba, moglo bi se kazati: prije svega edgejim sami sebe, da budemo dobri građani nove civilizacije, pravi sinovi Božji, koji prepoznaju Boga u očima svojih bližnjih, pomažući im i ljubeći ih kako sebe sami - tada ćemo otkriti ispravan način kako ćemo učiti našu djecu, da i oni učine iste take. Ako mi sami ostajemo građani prošlosti, naša će nastojanja biti uzaludna.